

LADECKÉ ZVESTI

SPRAVODAJCA OBECNÉHO
ÚRADU

Číslo: 2   apríl

Ďalší presun kompetencií: Zariadenia sociálnych služieb

Vo februárovom čísle Ladeckých zvestí sme sľúbili informáciu o presune kompetencií na obecné zariadenia tak, ako budú prichádzať do platnosti. Dnes to bude zákon o sociálnej pomoci (č. 159/1998 a novela č. 416/2001 Z.z.).

Podľa neho obec má v kompetencii vytváranie rôznych zariadení sociálnych služieb v spolupráci s okresným a krajským úradom.

Ide najmä o zariadenia: domov – penzión pre dôchodcov, klub dôchodcov, jedáleň, stredisko osobnej hygieny, práčovňa. Obec a samosprávny kraj zriaďujú zariadenia sociálnych služieb ako svoje

rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie alebo ako organizované jednotky obce (kraja).

Žiaľ, veľa z toho, čo sa v NR SR schválilo sa zatiaľ pohybuje iba v teoretickej rovine, pretože na väčšinu z prijatých opatrení treba peniaze – a tie chýbajú. Niektoré z nich však možno uplatniť už v dohľadnej dobe i bez veľkých finančných nárokov (klub dôchodcov), ak bude u tejto vekovej skupiny záujem.

Presun kompetencií v sociálnej oblasti platí od 1. apríla 2002.

Schválili záverečný účet obce

Na zasadaní obecného zastupiteľstva 7. februára 2002 riešili poslanci otázky, ktoré zaujímajú všetkých občanov. Jednotlivé body prerokovali v poradí takto:

Schválili plán zasadaní v roku 2002.

Neschválili žiadosť Slovenskej agentúry sociálnych služieb v Dubnici nad Váhom o finančnú podporu. Obec je ochotná príspeť, ak budú služby poskytované nášmu občanovi.

Na zasadaní schválili prísediacich Okresného súdu v Trenčíne na roky 2002 – 2006: Alenu Suchárovú a Jána Ráčka. Potom jednomyseľne súhlasili s odpredajom pozemku p.č. KN 1543 Jozefovi Češkovi v Tunežiciach za cenu stanovenú znaleckým posudkom.

Potom si vypočuli správu hlavného kontrolóra obce Ing. D. Kalusovej za 4. štvrťrok 2001, schválili úpravu rozpočtu podľa nových rozpočtových pravidiel a vypočuli si správu ekonómky A. Černotovej o hospodárení obce a plnení

rozpočtu za rok 2001.

Potom poslanci jednomyseľne schválili záverečný účet za rok 2001.

Osobitným bodom programu bola správa A. Suchárovej o platení daní a poplatkov a M. Miklošiovej o stave nedoplatkov v bytovom hospodárstve. Rozhodli, že spôsob vymáhania nedoplatkov a dlžôb za odpredané byty bude vymáhanie súdnou cestou prostredníctvom exekútora.

V súvislosti s touto otázkou obecné zastupiteľstvo pomerom hlasov 6 : 4 schválilo realizáciu hlavného rozvodu plynu v bytových domoch č. 139, č. 141 a 464 z rozpočtu obce. Vo všetkých prípadoch ide o sociálne slabších občanov.

Ing. arch. Ján Remo,

starosta obce

Stanovili staveb-

Na zasadaní obecného zastupiteľstva dňa 14. marca starosta obce predložil na posúdenie a stanovenie priority tých stavebných zámerov, ktoré je treba v obci uskutočniť v roku 2002. V súvislosti s tým navrhol, aby si obec zobrala pôžičku 5 miliónov Sk. S pôžičkou v takejto výške poslanci nesúhlasili s odôvodnením, že obec v tomto roku čakajú nové kompetencie, ktorých financovanie nie je doteraz známe a obec nevie, čo ju v tomto smere čaká. Schválili teda pôžičku nižšiu – 3 milióny Sk. Plán stavebných priorít však schválili tak, ako ho ďalej uvádzam:

1. Dokončenie rozostavanej plynofikácie v Tunežiciach.
2. Úprava cesty a prilahlých priestorov na hlavnej križovatke v Ladcoch (najmä oprava asfaltovanej komunikácie).
3. Vydlaždiť hlavné chodníky na cintoríne a okolo cintorína, asanovať časť starého plota so starým prístreškom hrobárov a nahradiť novým plotom.
4. Vybudovať vodovod do Základnej školy a podľa finančných možností pokračovať s vodovodom po hlavnej

ceste.

5. Realizovať prestavbu pošty, zlepšiť priestory v prospech občanov a zlepšiť stavebno-technický, hygienický a estetický štandard pošty.

V priebehu roka 2002 sa budú postupne pripravovať projekty aj pre stavby, ktoré sa v tomto roku nestihnú realizovať ako prestavba pošty, rozostavaný obchod v Horných Ladcoch na molometrážne byty, nový dom smútku atď.

V ďalšom rokovaní vzalo obecné zastupiteľstvo na vedomie zrušenie Hasičského zboru v Tunežiciach a jeho pričlenenie do Dobrovoľného hasičského zboru v Ladcoch. Priestor v budove bývalého obecného domu sa využije pre TJ Tatra Tunežice. Priestor terajšej hasičskej zbrojnice čakajú menšie stavebné úpravy.

Jednomyseľne prešiel návrh na predaj starého hasičského auta T-805 a starého podvozku za cenu podľa znaleckého posudku.

Ing. arch. Ján Remo,
starosta obce

Kino opäť otvorené

V ladčianskom kine sa od 16. marca t.r. začali znova premietiť filmy.

Stalo sa tak po technických opravách a úpravách a po uzavretí zmlúv s distribučnými požičovníkmi. Kino ponesie názov "Kino Slovan" a bude sa premietiť každú sobotu. Hodiny začiatkov predstavení budú upravovať podľa ročného obdobia.

Veríme, že Ladčania pochopia snahu obecného úradu spestriť a doplniť kultúrnu ponuku v obci svojou návštevou a nedovolia tak pre nezáujem kino znova zatvoriť.

Moderná a výkonná elektráreň

Ladčianska vodná elektráreň prešla v roku 2000 a 2001 zmenami vrámci modernizácie strojového parku, konkrétne rekonštrukciou turbín. Počas nej, v čase od januára 2000 do 8. februára 2001 a potom od 12. februára 2001 do 18. októbra 2001 vymenili v oboch turbínach generátor, blokový transformátor, silovú kabeláž, kompletnú automatiku a nový riadiaci a informačný systém. Rekonštrukciou strojov sa zvýšil výkon z 15 MW na 18,4 MW. Práce vykonávala rakúska firma Voest Alpi MCE a ABB. Opravy prirodzene nedovolili ísť elektrárni na plný výkon a tak aj plán výroby bol postavený na jeden stroj.

www.ladce.sk

(alebo: nalistujte si **LADCE NA INTERNETE**)

Internet je sieť, do ktorej má prístup každý, kto vlastní počítač, modem a telefónnu linku. Je nadnárodný, nadrasový, neuznáva vek, pohlavie, nejestvujú preň hranice. A tak v ktoromkoľvek kúte sveta môže ktokoľvek v každom okamihu naľufkať do klávesnice počítača adresu www.ladce.sk a už je u nás. Vie kto je starostom, čo sa predáva, pozrie si aktuálne fotografie okolia, mapu Ladiec, prečíta Ladecké zvesti, alebo zalistuje v kronike Ladiec. Vďaka nadšeniu Ing. Vlastimila Neipla sa naša obec hrdí stránkou, akú nemajú ani naše okresné, či krajské mesto. Je možné na nej inzerovať, poslať pripomienky OÚ, kronikárovi Ladiec, alebo nájsť adresy občanov, ktorí majú záujem svoju adresu zverejniť. Je dobre, že keď budúcnosť klope na dvere, v Ladcoch ich otvárame.

Ohlasy z internetu (výňatky)

Od Mgr. Milana Mikušku, Praha

S potešením som zablúdil na webovú stránku Ladce.sk a priblížil sa tak zase k rodnému kraju. Potešila ma kronika obce a rad zaujímavých informácií z minulých časov. Pretože som tunežický lokálpatriot, lovím najmä údaje o Tunežiciach. Brožúra vydaná k 600. výročiu mojej rodnej obce je uchovaná ako relikvia a dostali ju odo mňa iba najvernejší. Jedna z nich je až na juhu Francúzska, kde žije posledný z mojich strýcov.

Od Petra Varhaníka, Trenčín

Tento plán výroby a dodávky elektrickej energie splnili. V roku 2001 sa vykonávala plánovaná opravárska činnosť. Domáci pracovníci odpracovali 70% pracovného času na rekonštrukčných prácach a zvyšok venovali údržbárskym prácam.

V roku 2001 vo Vodnej elektrárni Ladce pracovalo 22 zamestnancov. Vo vedení nenastali zmeny: majstrom prevádzky bol Ivan Fedor a majstrom strojovej údržby Pavol Stareček.

Po spomínaných i predchádzajúcich rekonštrukciách sa stala Vodná elektráreň Ladce modernou a výkonnou výrobňou elektrickej energie.

1 886 417 litrov mlieka

Výročná schôdza členov Poľnohospodárskeho družstva 1. máj so sídlom v Košeci sa konala 8.3. t.r. v Kultúrnom dome Ladce. Hodnotili na nej výsledky za rok 2001 a stanovili úlohy na rok 2002. Konsolidácia družstva, tak ako na celom Slovensku, prebieha komplikovane v ovzduší, ktoré nie je priaznivé pre poľnohospodárstvo. No i tak 164 pracovníkov zaznamenalo pokrok takmer na všetkých úsekoch výroby.

Vo výrobe obilovín prekročili plánované hektárové výnosy, keď dopestovali: pšenica ozimná 4,24 t/ha, raž 4,22 t/ha, jačmeň ozimný 3,95 t/ha. Obiloviny spolu mali priemerný výnos 4,08 t (105,1%). Okrem lucerny, ďateliny a ďatelinotráv sa nedarilo ostatným plodinám (repka, ľan, horčica, kukurica, miešanky).

V živočíšnej výrobe chovali 1 035 ks hovädzieho dobytku (z toho 480 dojníc), 1 199 ošípaných, 60 prasníc a 560 oviec. V roku 2001 sa zvýšila dojivosť o 361 litrov na dojniciu, v Ladcoch dokonca o 405 litrov. Priemerná dojivosť na celom družstve bola 4 157 litrov, najviac Horná Poruba 4 636 litrov, v Ladcoch 4 157 litrov. Celková dodávka mlieka bola 1 886 417 litrov. Pri výrobe mlieka je dôležitá realizačná cena za 1 liter – stredisko Ladce dosiahlo 8,84 Sk. Z ekonomického hľadiska je rozhodujúca nákladovosť na 1 liter výroby – v Ladcoch to bolo 10,90 Sk, čo je z celého komplexu najmenej.

Hospodársky výsledok priniesol celkovú stratu vo výške 524 000 Sk, čo je takmer o 1,5 milióna menej ako v roku 2000. Všetky poľnohospodárske strediská zaznamenali stratu, v Ladcoch 715 000 Sk, teda o 500 000 menej ako v predchádzajúcom roku. Družstvo "podržali" nevýrobné strediská, najmä bitúnok so ziskom 3 630 000 Sk.

Plán na rok 2002 ukladá stredisku Ladce pestovať ozimnú pšenicu na 131 ha, repku na výmere 18 ha, kukuricu na siláž na 69 ha, jarný jačmeň na 19 ha. Priemernú ročnú dojivosť na dojniciu majú dosiahnuť 4483 litrov.

Z matriky obce

Narodené deti:

Adamec Ján (22.1.2002)

Mittuchová Miroslava (24.1.2002)

Deťom želáme šťastný život, rodičom blahoželáme.

Zomreli:

So smútkom oznamujeme, že sme sa navždy rozlúčili s občanom: Jozefom Mikuškom (80-ročný).

Jubileá:

90. výročie narodenia

30. marca oslávila pani Oľga Zimprichová, 21. apríla rovnaké jubileum bude mať aj pani Anna Skušeková.

80. výročie narodenia oslávil 17. marca Jozef Kurtiš, 26. apríla sa rovnakého veku dožije pani Mária Račková. Želáme im zdravie, spokojnosť a ešte mnoho príjemných chvíľ v kruhu svojich najmilších.

50. výročie sobáša si 9. februára pripomenuli manželia Florián a Rozália Habánkovi.

25. výročie sobáša si 14. apríla pripomenú Jaroslav Panis s manželkou Teréziou.

Prajeme im ešte mnoho rokov šťastného a spokojného spoločného života.

V OU pripravujú

Pri návšteve v Odbornom učilišti Ladce sme sa dozvedeli o niekoľkých veľkých investičných, ale i športových a spoločenských akciách.

V období leto – jeseň pripravujú plynofikáciu kotolne s rozpočtom 5 miliónov Sk.

30. júna 2002 opustia prednú školskú budovu (tzv. "Misijny dom") a vrátia ju pôvodnému majiteľovi.

7. mája bude v škole prijímacie konanie (doteraz prihlásených 82 žiakov).

14. mája t.r. bude v Ladcoch celoslovenská súťaž zručnosti a odborných vedomostí v odbore murár.

V Ladcoch bude aj celo-slovenský turnaj vo Floor hokeji pod záštitou špeciálnych olympiád. Bude to v dňoch 17. – 18. mája t.r.

V dňoch 23. – 25. mája sa u nás stretnú pretekárky z celého Slovenska – z odborných učilíšť na Celoslovenských športových hrách dievčat vo volejbale a v ľahkej atletike.

O všetkých týchto aktivitách vás budeme podrobne informovať v aktuálnom čase.

Informácia o životnom prostredí

V súlade s ustanovením §-u NOx.

14 zákona číslo 171/1998

Z.z. Považská cementáreň, a.s. podáva už pravidelne občanom Ladiec informáciu o vplyve prevádzky cementárne na stav životného prostredia. Správu za rok 2001 podávame vo všetkých oblastiach: ovzdušie, vodné hospodárstvo a odpadové hospodárstvo.

Ovzdušie

V roku 2001 vypustili do ovzdušia z jednotlivých výrobných zariadení a kotolne spolu 62,5 t tuhých znečisťujúcich látok a 1 767 t plyných znečisťujúcich látok. Za toto zaplatila Považská cementáreň, a.s. do Štátneho fondu životného prostredia 1 755 800 Sk.

Štvornásobné zníženie tuhých znečisťujúcich látok oproti roku 2000 dosiahli uvedením do prevádzky nového elektroodlučovača za chladičom slinku. Koncentrácia tuhých znečisťujúcich látok vo vypúšťaných spalinách a vzduchu z kominov a technologických výduchov sa pohybovala v hodnotách od 0,8 mg/m³ do 43 mg/m³. Zákonný limit (horná hranica) je 50 mg/m³.

O 70 t sa znížili emisie SO₂ po komplexnej rekonštrukcii kotolne, keď kotle na spaľovanie mazutu nahradili kotle plynové. Zákon č. 309/1991 Zb. o ovzduší stanovuje, že na 1 t vyrobeného slinku je možné vypustiť do ovzdušia 1,5 kg prachu. Považská cementáreň, a.s. vypustila v roku 2001 iba 0,12 kg prachu na 1 t vyrobeného slinku.

Neprekročili ani koncentrácie plyných látok ako SO₂, CO a

Vodné hospodárstvo

Odpadové vody vznikajúce v prevádzke sa čistia v mechanicko – biologickej čistiarni odpadových vôd, z ktorej sa vypúšťajú do Lúckovského potoka.

V roku 2001 vypustili 172 500 m³ vôd s priemerným znečistením BSK₅ 6 mg/l, pričom povolená koncentrácia znečistenia vo vypúšťaných vodách je 20 mg na 1 liter. Podľa platného zákona boli teda hlboko pod normou.

Odpadové hospodárstvo

Považská cementáreň, a.s. sa významnou mierou (v celoštátnom meradle) podieľala na likvidácii odpadov a na znižovaní zaťaženia prírody prirodzenými postupmi likvidácie nezlikvidovateľných odpadov.

V roku 2001 v rotačnej peci energeticky zhodnotili – spálili 3 740 ton gumového odpadu (pneumatiky a pod.), ktoré by inak skončili na skládke.

Cementáreň sa významným spôsobom zapojila do preventívnej činnosti v boji proti BSE a to tým, že v rotačnej peci zabezpečuje likvidáciu stabilizovaných špecifických rizikových materiálov z celého Slovenska. Materiály sú produkovvané kafilériou N-ADOVA Nitra a sú pod stálou veterinárnou kontrolou. O výsledkoch sa dočítate na nasledu-

júcej strane.

Vlastné odpady, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na prírodu (žiarivky s obsahom ortuti, olovené akumulátory) likvidujú cez externé organizácie, ktoré zabezpečia ich neškodnú likvidáciu. Komunálny odpad a stavebná suť sa odváža na riadenú skládku Luštek v Dubnici nad Váhom. V roku 2001 takto likvidovali 2 500 ton stavebných suťín.

Spolupráca s obecným zastupiteľstvom

V oblasti životného prostredia sa dobre vyvíja spolupráca Považskej cementárne, a.s. s Obecným zastupiteľstvom a Obecným úradom v Ladcoch. Už v roku 2001 poskytli zodpovední pracovníci cementárne informáciu o chystaných akciách v spaľovaní niektorých rizikových materiálov. Zúčastnili sa na zasadnutí obecného zastupiteľstva, informovali o zámeroch a potom aj o skúšobných spaľovaniach.

Dňa 26. 2. t.r. sa poslanci v Považskej cementárni stretli s predstaviteľmi závodu, ktorí ich oboznámili s kladnými výsledkami skúšobnej prevádzky spaľovania.

Na otázku mnohých občanov, čo môže urobiť obec proti prípadnému znečisťovaniu ovzdušia týmito veľmi ne-tradičnými aktivitami v technológii je odpoveď jednoznačná: môže zaujať záporné stanovisko vtedy, ak budú prekročené zákonom povolené hodnoty znečistenia.

Výsledky skúšok spaľovania stabilizovaného špecifického rizikového materiálu v Považskej cementárni, a.s. a jeho vplyv na obec Ladce a okolie

V októbri 2001 sa začala v Považskej cementárni, a.s. Ladce technologická skúška spaľovania mäso-vokostných múčok a živočíšnych tukov, ktoré sa nemôžu používať na prípravu kŕmnych zmesí tak, ako sa používali dovtedy. Takáto mäsovokostná múčka sa začala nazývať stabilizovaný špecifický rizikový materiál (S – ŠRM). Spaľovanie v rotačnej peci cementárne je najvhodnejší spôsob jej využitia.

Počas technologickej skúšky sa overili teoretické znalosti a skúsenosti z prevádzkovania takýchto zariadení vo svete. Napr. vo Švajčiarsku sa mäsovokostné múčky spaľujú v cementárňach už od roku 1996. V nemeckej cementárni v Rüdersdorfe prevádzkujú tri linky na dávkovanie stabilizovaného špecifického rizikového materiálu do rotačnej pece.

V Ladcoch

Počas skúšky v Ladcoch sa vykonali merania z komína rotačnej pece. Pretože v roku 2000 sa konali merania emisií bez spaľovania rizikových materiálov, je teraz možné porovnať oba prevádzkové stavy. Výsledky meraní jednoznačne ukazujú, že pri spaľovaní stabilizovaných špecifických rizikových materiálov nevzniká zvýšenie množstva emisií znečisťujúcich látok v ovzduší. Merania vykonalo autorizované, nezávislé pracovisko OČOT, s.r.o. Trenčín, ktoré je pravidelne kontrolované Ministerstvom životného prostredia.

Tabuľka výsledkov merania počas skúšky (čísla znamenajú mg/m³)

Druh emisie	Plyn (pod ňou prev.)	Plyn + ŠORM	Plyn +	Emisný limit
Prach	3	16	4	50
SO ₂	6	6	2	400
NO _x	474 □ 1062	986	607	1300
CO	165 □ 572	108	852	nie je
Kovy I. triedy	nemeria sa	0,04	nemeria sa	0,2
Kovy II. tr.	0,016	0	nemeria sa	2
Kovy III. Tr.	nemeria sa	0,9	nemeria sa	5
Organ. Uhlík	nemeria sa	5	12	20
HCL	nemeria sa	0	1	30
HF	nemeria sa	0	0,5	2
Dioxíny	nemeria sa	0,018	nemeria sa	0,1

Z uvedených výsledkov merania emisií plynie, že pri spaľovaní stabilizovaných špecifických rizikových materiálov a živočíšnych tukov v rotačnej peci cementárne nedochádza k zvyšovaniu emisií škodlivín do ovzdušia.

V tomto roku (2002) bude linka na dávkovanie škodlivých látok rekonštruovaná tak, aby dávkovanie do pece bolo plne automatizované a celý proces sa uskutočňoval bez potreby ľudskej manipulácie s týmito látkami. Pri rekonštrukcii sa vybuduje odvetranie celého systému s odvádzaním odsávaného vzduchu do rotačnej pece. Týmto riešením sa odstránia príčiny občasného úniku zápachu, vznikajúceho pri dovoze a manipulácii so živočíšnymi tukmi.

Vedenie Považskej cementárne, a.s. Ladce verí, že predložením týchto výsledkov vyvrátilo pochybnosti u občanov Ladiec o správnosti rozhodnutia o začatí spaľovania uvádzaných produktov. Týmto krokom sa pomohlo vyriešiť páľivý problém Slovenskej republiky a súčasne sa Považská cementáreň, a.s. Ladce pripojila k svetovému trendu využívania alternatívnych palív pri výrobe cementárskeho slinku.

*Ing. Pavel Martauz,
riaditeľ kvality a stratégie
Ing. Vladimír Ivanka,
ved. odd. životného prostredia*

Lepšie využívanie kultúrneho domu

Pri hodnotení využívania Kultúrneho domu v Ladcoch (trvalého to problému) sme zaznamenali zlepšenie nedobrého stavu v predchádzajúcich rokoch. Nejde pritom iba o využívanie veľkej sály, ako otázku mnohí už od vzniku kultúrneho domu zjednodušujú. Problém začal narastať po dokončení prístavby v roku 1989 a po celkovom útlme kultúrnych aktivít. Súčasne začala tlačiť otázka ekonomická, údržba, vykurovanie a iné otázky potom, ako kultúrny dom odovzdala cementáreň obci. Ide teda aj o vedľajšie priestory, ktoré sa v minulom roku začali využívať v prospech občanov. V prístavbe je to stála expozícia dejín Ladiec, kancelária Lesného družstva a Urbárskeho spoločenstva, ambulancia obvodného lekára a detskej lekárky, zasadačka využívaná na rôzne činnosti, moderné šatne TJ Tatran Ladce. V roku 2001 sa do kultúrneho domu premiestnil sklad CO obce, prenajali sa sklady v suteréne DK a v prístavbe sa otvorila kaviareň. V tzv. starej prístavbe naďalej

sídlila firma Palivex a v štyroch miestnostiach je umiestnená obecná knižnica, otvorená dvakrát v týždni.

V roku 2001 bol mimoriadne využívaný vestibul DK. Nielen pri veľkých akciách v sále, ale i na komerčné účely – poriadanie trhov a iných obchodných akcií (39 krát). Vo veľkej sále bolo viac ako dvadsať podujatí – zábav, plesov, karnevalov, stretnutí i kultúrno – spoločenských podujatí.

Treba si uvedomiť ešte jednu skutočnosť – na počet obyvateľov je to kultúrny dom neobvykle veľký a preto je nereálne myslieť si, že každá z miestností bude intenzívne využitá permanentnou kultúrnou činnosťou.

Prvý postupný krok – ekonomické využívanie sme už čiastočne urobili. Ten druhý: viac konkrétnej kultúrnej činnosti, záujmových aktivít mládeže nás ešte len čaká.

Chovatelia po výročnej schôdzi

Chovatelia združení v ladčianskej organizácii Slovenského zväzu chovateľov sa stretli 16. februára t.r. na výročnej členskej schôdzi.

Táto organizácia plní v Ladcoch v podstate dve základné úlohy: stará sa o čistokrvný chov králikov a hydiny a zásobuje obyvateľov našej obce i okolia jatočnou a chovnou hydinou za prijateľné ceny.

Takto doviezli (najmä z Českej republiky) a predali 6 200 kurčiat, 2 400 sliepok a takmer 1 500 moriek. Táto činnosť sa stala v roku 2001 obtiažnejšou, pretože v regióne pôsobí už niekoľko firiem, ktoré sa predajom hydiny zaoberajú.

Chov čistokrvných, registrovaných a tetovaných králikov sa v roku 2001 opäť znížil. Chov

sa predražil najmä nutnosťou používať viacero liekov. Chovatelia vakcinovali proti moru, myxomatóze a kokcidióze. V Ladcoch zostalo už iba 9 chovateľov králikov čistokrvných plemien.

Obdobná je aj situácia v chove čistokrvných sliepok, medzi ktoré patria Wyandotka malá jarabičia, Hempšírka malá, Oravka, Plymutka biela.

Medzi ďalšie aktivity chovateľov patrila starostlivosť o zlepšovanie a údržbu domu chovateľov i účasť na výstavách. Nie sú spokojní so starostlivosťou o mladú generáciu – budúcich milovníkov a šľachtiteľov domáceho zvieratstva.

Zásahy do historických parkov

Pamiatkový ústav v Bratislave listom upozornil Obecný úrad v Ladcoch, že v súvislosti s prechodom niektorých pôsobností ochrany prírody a krajiny z okresných úradov na obce platia niektoré zásady.

Ak zamýšľa vlastník kultúrnej pamiatky vykonať údržbu, rekonštrukciu, reštaurovanie, či inú úpravu kultúrnej pamiatky, je vopred povinný si vyžiadať záväzné stanovisko okresného úradu. To teda znamená, že na vykonanie akýchkoľvek zásahov do vegetácie v parku (revitalizačné zásahy, výruby, nové výsadby a pod.) je potrebné okrem súhlasu obecného úradu aj stanovisko Okresného úradu v Ilave.

Náš park je registrovaný ako kultúrna pamiatka – historický park pod číslom Park pri kaštieli v Ladcoch č. ÚZKP SR: 742/2.

Vandali

Vandali boli germánsky kmeň, ktorý žil na území dnešného Nemecka približne v čase 100 rokov pred n.l. až do 5. storočia nášho letopočtu. V roku 455 bezdôvodne zničili a vyplienili Rím. Tým sa zapísali navždy do dejín a s ich činom aj pojem vandalizmu. Malá encyklopédia Československa charakterizuje vandalizmus takto: "Vandalizmus je neúčelné, nekultúrne a primitívne ničenie hodnôt."

Viete odpoveď?

Kto zodpovie vážnu otázku, čo viedlo (okrem alkoholu) občana k takému činu, ako bolo demolovanie dreveného zeleninového stánku pred pohostinstvom Kopyto. Zlost', nenávisť, hlúposť alebo vlastnosť z registra vandalov – chuť ničť všetko a bez akejkoľvek príčiny? Viete odpoveď?

Z cudzieho krv netečie

Pod kaplnkou v Tunežiciach mal byť vytvorený parčík, pozostávajúci z líp a živého plota i smrečkov, ktoré tam boli už vysadené. Lipky už vysadili a ďalšie práce sa mali začať v najbližšom čase.

Dnes je však stav žalostný. Doteraz vykonané práce zničili vandali. Z pôvodne vysadených líp je vytrhnutých alebo zničených sedem a zo smrečkov zásah vandalov neprežili štyri.

Vyrástol som v Ladcoch na ulici, kde pred každým domom bola lipa. K týmto stromom sme prechovávali až zbožnú úctu a po ich konároch sme chodili iba pri zbere kvetu na čaj. Až neskoršie som sa dozvedel, že lipa je symbolický strom Slovanov. Zažil som i vysádzanie lipovej aleje (dnešná Cementárska ulica) i živého plota a nepamätám si tam vyčisťovanie vandalov. Radosť mám aj z pokračovania výsadby na tejto ulici a budem rád, ak sa ich nedotkne ruka vandala.

Vandal je človek, ktorý nemá vžitý pocit pre krásu, dobrý vzťah našej obce. I pojem "naše" mu je zrejme cudzí.

V Tunežiciach skutočne z "cudzího krv netiekla" a stromy nezastonali.

Vítazoslav Kalus

Súťaže a olympiády už na plné obrátky

V Základnej škole sa už uskutočnila väčšina základných kôl. Školské kolá boli v Matematickej olympiáde a Pytagoriáde. Žiaci 6.A sa zapojili do celoslovenskej súťaže "Čarovný príbeh", kde sa súťažilo o pobyt na Smolenickom zámku a iné hodnotné ceny. Žiaci sa zapojili aj do výtvarných súťaží – Ilavská kraslica a Bienale detskej výtvarnej tvorby Veľký Krtíš. Po školských kolách Šaliansky Matko, Hviezdoslavov Kubín, Rozprávkové vretienko a Európa škole, Základnú školu v okresnom kole úspešne reprezentovali V. Kalusová, B. Letko, L. Ciho, S. Kučmová. Úspešní boli i v ďalších súťažiach: Biblická olympiáda (2. miesto) a v okresnom kole v nemeckom jazyku. Dakujeme všetkým žiakom za úspešnú reprezentáciu školy a obce, pochopiteľne vďaka patrí i učiteľom, ktorí žiakov obetavo pripravovali.

Rozvoz plynu v roku 2002

Rozvoz propan-butanových nádob bude v roku 2002 v týchto termínoch:

23. apríl, 21. máj, 18. jún, 16. júl, 13. august, 10. september, 8. október, 5. november, 3. december.

Pozor!

Doteraz najväčší úspech

Naši stolní tenisti v odvetnej časti 5. ligy 5-krát vyhrali a 5-krát prehrali. Skončili celkom na veľmi dobrom 4. mieste. Výsledky v 2. časti: Ladce – TTC F 7 : 11
TTC G – Ladce 6 : 12
Domaniža – Ladce 17 : 1
Ladce – Udiča 6 : 12
Slovan D – Ladce 12 : 6
Ladce – PS P. Bystrica 11 : 7
TTC H – Ladce 0 : 18
Ladce – N. Dubnica 13 : 5
Pružina – Ladce 11 : 7
Ladce – D. Maríková 12 : 6

Dorastenci na jar

V prvom čísle Ladeckých zvestí sme vám zostali dlhší vylosovanie jarnej časti súťaže V. ligy dorastencov. Predkladáme vám ich už aj s aktuálnymi výsledkami.

10.3. Ladce – Čachtice (3 : 1)
17.3. Turá Lúka – Ladce (3 : 0)
23.3. Ladce – Nitr. Rudno

Najmladší gymnasti víťazne

14. marca t.r. sa konalo okresné kolo Gymnastického štvorboja žiakov 1. – 4. ročníka. V kategórii A (1. – 2. ročník) sa majstrom okresu stalo družstvo ZŠ Ladce v zložení T. Hrehuš, M. Žáčik, M. Kvasnica, F. Melicher, J. Melicher, J. Faturík.

Družstvo kategórie B (3. – 4. ročník) skončilo na 3. mieste. Z jednotlivcov zvíťazil M. Žáčik, T. Hrehuš bol druhý a O. Hošťák (v kategórii B) tretí.

Najmladší víťazi okresu postúpili do krajského kola. Žiakov pripravovala a viedla učiteľka ZŠ Hatoková Mária.

V okresnom kole vo volejbale žiaci Základnej školy pod vedením učiteľky ZŠ Márie Bednárikovej skončili na 3. mieste.

31.3. Z. Kostolany – Ladce
6.4. Ladce – Brezová
14.4. L. Rovne – Ladce
20.4. Ladce – Pov. Teplá
28.4. Prievidza B – Ladce
4.5. Ladce – Kanianka
12.5. Nitr. Pravno – Ladce
18.5. Ladce – P. Bystrica
26.5. Bošany – Ladce
2.6. Ladce – Handlová

Futbal starých pánov

10. marca t.r. sa aj naši "starí páni" zúčastnili na turnaji v halovom futbale, kde bolo dovedna šesťnásť družstiev. V skupine odohrali tri zápasy, z ktorých v jednom remizovali, jeden vyhrali a jeden prehrali. Zo skupiny nepostúpili. Ladce reprezentovalo mužstvo: Miroslav Sňahničan, Dušan Porubčan, Stanislav Kret, Lubomír Kučera, Ferdinand Gach, Vladimír Kalus a Marián Seidel.

Ladecké zvesti - Spravodajca
Obecného zastupiteľstva v Ladcoch

č. 2 - apríl 2002 -
Redaktor : Branislav Lipták
sadzba: **Beel**, Púchov
tlač: ASSA s.r.o., Púchov

STALO SA PRED ROKMI

205

Rodina Motešických – Imrich s manželkou Juditou (rodenou Tolvay) – uvažovala o stavbe kaštiela už v roku 1740. So stavbou podľa návrhu – projektu vienského architekta začali v roku 1741 a ukončili ju v roku 1747. Kaštieľ bol postavený čiastočne na základoch doteraz nezistenej budovy. Pôvodná stavba mala hlavné časti: mužskú, ženskú a spoločné salóny. Pri kaštieli boli ďalšie obytné a hospodárske budovy. Ku kaštielu patrila záhrada a park ohradený kamenným a tehlovým múrom.

90

Železnica cez Ladce viedla už v roku 1883. V roku 1889 tu bola iba zastávka a nákladisko vozňových zásielok cementárne. Stanicou sa Ladce stali až v roku 1912. Zriadil sa staničný úrad, kancelárie, čakárne, prebudovalo sa koľajisko. Práce sa prerušili cez svetovú vojnu a dokončili v rokoch 1919–1920.

75

Dobrovoľný hasičský zbor v Tunežiciach vznikol v roku 1927 a mal 7 členov (Š. Letko, Ján Hrdina, Ján Prekop, Ján Letko, Jozef Kvasnica, Jozef Raček, Štefan Kvasnica). Vtedy patrili pod DHZ Ladce a protipožiarne úlohy vykonávali vrámcí Tunežíc. Osamostatnili sa o desať rokov neskôr – v roku 1937. Po trištvrte storočí DHZ v Tunežiciach ukončil svoju

Odviate časom

"Hypermarkety" môjho detstva

Veľké predajné plochy! Novinka? Omyl! Zažili sme to v rokoch tridsiatych. Sortiment bol síce menší, ale tovar zaručene čerstvý. Na začiatku leta prichádzali vozy naložené plnými košmi čerešní. Na reklamné volanie "Čerešne – víťasne" sa ulica razom zmenila na obchod. Ak bol dopyt väčší, tak dodávatelia až od Beckova prišli v ten istý deň ešte raz.

Zažili sme aj iný spôsob predaja. Kým dnešní díleri ponúkajú svoj tovar podľa katalógov, "Lacný Jožko" nosil drobný tovar so sebou a pred sebou. Akú radosť sme mali ako chlapci, keď nám vreckový nožík "sarajevo" predal veľmi lacno.

Mimoriadnou udalosťou boli aj výročné jarmoky a dobytčie trhy v Ilave a Beluši.

Deravé hrnce a puknuté mliečniky prišiel až domov opraviť drotár, rozbité sklené

tabule opravil na mieste podomový sklenár. Títo remeselníci si plech, drôt, sklo a potrebné náradie nosili tiež so sebou.

Prekvital i výmenný obchod. Handrár (kožkár) nepotrebné handry, kožky a staré železo vymieňal za hrnce, taniere a misky. My, chlapci, sme sa nasmipli na jeho vyvolávaní "Daj Kačo, ak máš za čo, daj ledačo za ledačo!"

Obec navštevovali však aj ľudia, ktorí nič neponúkali, pretože naskrze nič nemali. S povolením richtára žiadali príspevok na zmiernenie škody, ktorú utrpeli požiarom. Najsmutnejšie bolo zobrazenie, lebo mnohí zdravotne postihnutí, jednonohí i nevidomí si len takto zabezpečovali živobytie.

Vítazoslav Kalus